

МЕЃУНАРОДЕН ЦЕНТАР ЗА СЛАВЈАНСКА ПРОСВЕТА - СВЕТИ НИКОЛЕ

«МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК - ЗАПАД»
(ФИЛОЗОФИЈА, ЛИНГВИСТИКА, КУЛТУРОЛОГИЈА)

СПИСАНИЕ
на научни трудови

**ТРИНАЕСЕТТА МЕЃУНАРОДНА
НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
„МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК - ЗАПАД“
МЕЃУНАРОДЕН СЛАВЈАНСКИ УНИВЕРЗИТЕТ
„ГАВРИЛО РОМАНОВИЧ ДЕРЖАВИН“
СВЕТИ НИКОЛЕ - БИТОЛА**

Година IX

Број 4

Јуни 2022

- СВЕТИ НИКОЛЕ, Р. СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
- 2022 -

Издавач: Меѓународен центар за славјанска просвета - Свети Николе

За издавачот: М-р Михаела Ѓорчева, директор

Наслов: «МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК - ЗАПАД» (ФИЛОЗОФИЈА, ЛИНГВИСТИКА, КУЛТУРОЛОГИЈА)

Организационен одбор:

Претседател: Проф. д-р Јордан Ѓорчев
Заменик претседател: Доц. д-р Татјана Осадчаја
Член: М-р Борче Серафимовски
Член: М-р Милена Спасовска

Уредувачки одбор:

Проф. д-р Ленче Петреска, Северна Македонија
Проф. д-р Иван Ефремовски, Северна Македонија
Проф. д-р Јордан Ѓорчев, Северна Македонија
Проф. д-р Мирослав Крстик, Србија
Проф. д-р Момчило Симоновиќ, Србија
Проф. д-р Христо Бонџолов, Бугарија
Проф. д-р Даниела Тасевска, Бугарија
Проф. д-р Снјежана Кирин, Хрватска
Доц. д-р Хаџиб Салкич, Босна и Херцеговина
Доц. д-р Татјана Осадчаја, Русија

Уредник: проф. д-р Јордан Ѓорчев

Компјутерска обработка и дизајн: /
ISSN (принт) 1857-9299
ISSN (онлајн) 1857-9302

Адреса на комисијата: ул. Маршал Тито 77, Свети Николе, Р. Северна Македонија

Контакт телефон: +389 (0)32 440 330

Уредувачкиот одбор им се заблагодарува на сите учесници за соработката!

Напомена:

Уредувачкиот одбор на списанието «МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК-ЗАПАД» не одговара за можните повреди на авторските права на научните трудови објавени во списанието. Целосната одговорност за оригиналноста, автентичноста и лектурирањето на научните трудови објавени во списанието е на самите автори на трудовите.

Секој научен труд пред објавувањето во списанието «МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК-ЗАПАД» е рецензиран од двајца анонимни рецензенти од соодветната научна област.

Печати: Книжарница и печатница „Славјански“, Свети Николе

Тираж: 100

МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ
ИСТОК - ЗАПАД
ФИЛОЗОФИЈА, ЛИНГВИСТИКА,
КУЛТУРОЛОГИЈА

СОДРЖИНА

<i>Лидија Ковачева</i> ДВАНАЕСЕТТЕ ПЛОЧКИ И LEX CORNELIA VO РИМСКОТО ЗАКОНОДАВСТВО ПРОТИВ МАГИИТЕ.....	11
<i>Бошко Караџов</i> ИНСТРУМЕНТАЛИЗМОТ КАКО ЕПИСТЕМОЛОШКА МЕТАТЕОРИЈА ЗА НАУЧНИТЕ ТЕОРИИ.....	17
<i>Гузенина Светлана Валерьевна</i> ОБРАЗ МАЛОГО РОССИЙСКОГО ГОРОДА ГЛАЗАМИ ГОРОДСКОЙ МОЛОДЕЖИ: ОПЫТ ЭМПИРИЧЕСКОГО ИССЛЕДОВАНИЯ	23
<i>Е.В. Долгова</i> АНГЛИЙСКИЕ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЕ ЕДИНИЦЫ КАК СРЕДСТВА РЕПРЕЗЕНТАЦИИ ЗНАНИЙ О ВЕРБАЛЬНОМ ОБЩЕНИИ.....	31
<i>Е.В. Долгова</i> ИНТЕРПРЕТИРУЮЩИЙ ПОТЕНЦИАЛ КОМПОНЕНТОВ-НАИМЕНОВАНИЙ МЕБЕЛИ В СОСТАВЕ АНГЛИЙСКИХ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ	39
<i>Нохрина Валерия Алексеевна</i> EDUCATIONAL AND DEVELOPING POTENTIAL OF A FOREIGN LANGUAGE AND WAYS OF ITS REALIZATION IN PRIMARY SCHOOL.....	47
<i>Jehona Rexhepi Iljazi</i> <i>Agron Iljazi</i> THE INTEGRATION OF CULTURE IN TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE	55
<i>Махотина Анастасия Сергеевна</i> ВОСПИТАТЕЛЬНЫЙ И РАЗВИВАЮЩИЙ ПОТЕНЦИАЛ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА И ПУТИ ЕГО РЕАЛИЗАЦИИ В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ	61
<i>Шарандин Анатолий Леонидович</i> АКТУАЛЬНОЕ ЧЛЕНЕНИЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ КАК ОБЪЕКТ ИЗУЧЕНИЯ РКИ	69
<i>Катерина Видова</i> МАКЕДОНСКИ ПРЕВОДНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ИМИЊАТА ВО „ПАЈАЖИНАТА НА КЛИМЕНТИНА“ И „ХАРИ ПОТЕР И КАМЕНОТ НА МУДРОСТА“ (АДАПТАЦИЈА И ТРАНСКРИПЦИЈА) (ПРЕЗЕНТАЦИЈА)	79

<i>Ольга Михайловна Копырюлина</i> ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА ПОЭТИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ НА ФРАНЦУЗСКИЙ ЯЗЫК	87
<i>Юровская Катарина Юрьевна</i> SOCIAL NETWORKS AS SCIENTIFIC INSTITUTIONS OF A NEW TYPE	93
<i>Л.А. Ананьева</i> МОТИВ УПАДКА В СОВРЕМЕННОМ НЕМЕЦКОЯЗЫЧНОМ СЕМЕЙНОМ РОМАНЕ.....	101
<i>Пустовалова Марина Сергеевна</i> ЭМОЦИОНАЛЬНО-ОЦЕНОЧНЫЙ КОМПОНЕНТ ЗНАЧЕНИЯ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ О ДЕНЬГАХ В РУССКОМ, АНГЛИЙСКОМ И ФРАНЦУЗСКОМ ЯЗЫКАХ	109
<i>Анастасия Андреевна Сидорова</i> ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ В ЯЗЫКОВОМ ВУЗЕ	117
<i>Станислав Валерьевич Копырюлин</i> ОБРАЗНО-МОТИВНАЯ СТРУКТУРА СБОРНИКА ПОЭТА-ГАЛЛИПОЛИЙЦА Н.В.СТАНЮКОВИЧА «СВИДЕТЕЛЬСТВО»	123
<i>Денис Сергеевич Гудин</i> ПРОСТРАНСТВО РАЗРЫВА В РОМАНАХ Е. ВОДОЛАЗКИНА, П. КРУСАНОВА И ЛИ БАРДУГО	129
<i>Јоана Хаџи-Лега Христоска</i> ЗА ЕДНА УПОТРЕБА НА ФРАНЦУСКИОТ ПРИЛОГ SI И НЕГОВИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК	137
<i>Наталья Болатовна Ершова</i> <i>Елена Г. Златева</i> КАТЕГОРИЯ ФОРМА В ФИЛОСОФИИ, ЛИНГВИСТИКЕ И ПСИХОЛОГИИ.....	145
<i>Наталья Болатовна Ершова</i> РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ КОНЦЕПТА FAULHEIT В СКАЗКАХ БРАТЬЕВ ГРИММ.....	149
<i>Pantelej Kondratjuk</i> ZOON KOINONIKON AS SLAVIC - BYZANTINE ANTHROPOLOGY VS/VIA ONTOLOGY AND EXISTENTIALISM OF ZOON POLITIKON AS A FORM IN PHILOSOPHY OF THE ANCIENT HELLENIC WORLD AND ITS REFLECTION OVER PHILOSOPHICAL DISCOURSE OF (POST) MODERNISM	153

**СПЕЦИЈАЛЕН ДЕЛ
НАУЧНИ ТРУДОВИ ОД ШЕСТТИ МЕЃУНАРОДЕН ФИЛОЗОФСКИ ДИЈАЛОГ
„ИСТОК-ЗАПАД“**

Achilleas Kleisouras

**REMEMBERING THROUGH COMICS: THE QUEST FOR
PERSONAL AND COLLECTIVE IDENTITY IN
ART SPIEGELMAN'S GRAPHIC NOVEL *MAUS* 167**

Evangelos D. Protopapadakis

**MESSING WITH AUTOBIOGRAPHICAL MEMORY:
IDENTITY, AND MORAL STATUS 175**

Luka Trebežnik

DECONSTRUCTION OF ANAMNESTIC PHILOSOPHY..... 183

Shevtsov Konstantin

PRESENCE DISPERSED IN THE WORLD 191

Boshko Karadjov

FORBIDDEN MEMORY AND HAUNTOLOGY OF THE PAST 203

Јоана Хаџи-Лега Христоска

Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Република Северна Македонија

ЗА ЕДНА УПОТРЕБА НА ФРАНЦУСКИОТ ПРИЛОГ *SI* И НЕГОВИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Резиме: Предмет на разгледување на овој труд е формата *SI* во францускиот јазик која е доста комплексна од морфосинтаксички и семантички аспект и претставува своевиден предизвик за истражувачите, особено кога се обработува во контрастивна перспектива. Се задржуваме на нејзината употреба како прилог за потврдување, кој се јавува како одговор на исказна или прашална реченица во одречна форма. Целта на овој труд е да се осврне на лингвистичкото опкружување на овој прилог во францускиот јазик и на еквивалентните форми на тие конструкции во македонскиот јазик (низ примери ексцерпирани од три француски романи преведени на македонски), дотолку повеќе што македонскиот јазик не познава форма со ваква специфична употреба.

Клучни зборови: *SI*, прилог за потврдување, француски јазик, македонски јазик.

ON A USE OF THE FRENCH ADVERB *SI* AND ITS EQUIVALENTS IN MACEDONIAN

Summary: The subject of this paper is the *SI* form in French, which is quite complex from a morphosyntactic and semantic point of view and challenges researchers, especially when processed in a contrasting perspective. We dwell on its use as an adverb of affirmation, which occurs in response to a statement or interrogative sentence in a negative form. The aim of this paper is to analyze the linguistic environment of this article in the French language and equivalent forms of those constructions in the Macedonian language (through examples excerpted from three French novels translated into Macedonian), especially because there is no a form with this specific use in Macedonian.

Keywords: *SI*, adverb of affirmation, French, Macedonian.

1. ВОВЕД

Од морфосинтаксички и семантички аспект, зборот *SI* во францускиот јазик е доста комплексна форма. Како сврзник, тој најчесто се поврзува со условните реченици (*Si vous travaillez bien, le résultat ne tardera pas* [Ако добро работите, резултатот нема да изостане]). Но сврзничката употреба на *SI* не е ограничена само на тој тип зависнослужени реченици, бидејќи тој може да воведува и последица (*Si je t'appelle, c'est que j'ai besoin de toi* [Ако те викам, тоа е затоа што ми требаш]), допуштање (*S'il s'intéresse aux langues, il les apprend avec difficulté*

[Иако се интересира за јазиците, тешко ги учи]), а се јавува и во рамките на прашалната реченица во индиректен говор (*On se demande s'il fera beau demain* [Се прашуваме дали времето утре ќе биде убаво]). *SI* е истовремено и прилог со различни функции: прилог за потврдување (*Tu ne viens pas ? – Si, je viens* [Не доаѓаш? – Доаѓам]), за искажување последица со инсистирање на нејзиниот интензитет (*Il fait si chaud que les rues sont vides* [Толку е топло што улиците се празни]) или допуштање (*Si intelligent qu'il soit, il fait des erreurs absurdes* [Иако е интелигентен, прави бесмислени грешки]). Француските граматичари и научни трудови не ги обработуваат сите употреби на оваа форма на едно место, туку се осврнуваат на неа онаму каде што станува збор за нејзина конкретна употреба (DHIABI 2019: 11).

Целта на овој труд е да ја анализира употребата на оваа форма како прилог¹ за потврдување во францускиот јазик и да ги разгледа нејзините еквиваленти во македонскиот јазик. Анализата е дотолку поинтересна ако се има предвид дека македонскиот јазик не поседува морфема со таква специфична употреба. Теориските моменти поврзани со формата *SI* ќе бидат илустрирани со примери од консултираните граматичари и научни трудови, како и од три романи на францускиот писател Гијом Мисо преведени на македонски јазик.

2. SI КАКО ПРИЛОГ ЗА ПОТВРДУВАЊЕ

За именување на формата *SI* како прилог за потврдување, лингвистите употребуваат различни термини: *mot-phrase* „збор-реченица“ (GREVISSE et al. 2008 [1936]: 236; RIEGEL et al. 2009 [1994]: 777; BÉCHADE 1986: 223), *SI de réponse* „*SI* за одговарање“ (DHIABI 2019: 175), *adverbe d'opinion* „прилог за мислење“ (WAGNER et al. 1991: 422). Овој прилог, семантички гледано, е еквивалентен на проста реченица и се јавува во независна употреба (DHIABI 2019: 176). Според Дјаби, во хиерархиската поставеност на прилошките употреби на овој збор, употребата како збор за потврдување го зазема првото, основното место (DHIABI 2019: 175).

SI покажува одредена специфичност во однос на другите зборови од ваков тип кои се еквивалент на реченица. Прилогот *OUI*, на пример, ја потврдува информацијата содржана во претходно искажана потврдна реченица (GREVISSE et al. 2008 [1936]: 1419) или потврдно одговара на поставено прашање: *Vous mangez du pain. – Oui* [Вие јадете леб. - Да]; *Vous mangez du pain? – Oui* [Вие јадете леб? - Да]. Од друга страна, прилогот за негација *NON* ја отфрла информацијата дадена во потврдна реченица, но се јавува и како потврден одговор на одречна реченица (GREVISSE et al. 2008 [1936]: 1419): *Vous mangez du pain. – Non* [Вие јадете леб. - Не]; *Vous ne mangez pas de pain. – Non* [Вие не јадете леб. - Не]; *Vous ne mangez pas de pain ? – Non* [Вие не јадете леб? - Не].

Специфичноста на *SI* се состои во тоа што овој прилог се јавува како одговор на прашална, но и на исказна реченица, во кои глаголот е во одречна форма (WAGNER et al. 1991: 422). Разликата во однос на претходните два прилога е тоа што семантичката содржина со која е импрегнирана формата *SI* е противречна на онаа искажана во реченицата што претходи. Тоа значи дека *SI* претставува „отфрлање на негацијата“, односно „ја ориентира негацијата кон потврден одговор“ (DHIABI 2019: 179). Честопати, *SI* не се употребува само, туку е следено од содржината што

1. Да прецизираме дека во македонскиот јазик, зборовите што служат за потврдување или одрекување припаѓаат на групата честици. Но имајќи предвид дека во овој труд појдовен јазик е францускиот, во кој *SI* припаѓа на групата прилози, ќе го користиме терминот прилог за означување на овој збор.

се сака да се искаже за да се избегне извесна недореченост, но и за да се поткрепи противречниот карактер на таа содржина во однос на реченицата дадена претходно: *Vous ne mangez pas de pain. – Si (nous mangeons du pain)* [Вие не јадете леб. – Јадеме (леб)]; *Vous ne mangez pas de pain ? – Si (nous mangeons du pain)* [Вие не јадете леб? – Јадеме (леб)]. Напоменуваме дека преводот на македонски јазик на примерите не е буквален, односно се забележува дека отсуствува потврден збор. Имено, пренесувањето на француското *SI* со *ДА* го прави исказот нејасен зашто не се знае на што се однесува потврдувањето. Поради тоа, најсоодветниот еквивалент на македонски јазик би бил оној во кој директно се наведува глаголското дејство во потврдна форма, со што одговорот недвосмислено упатува на тоа дека се оспорува информацијата содржана во претходната реченица. Значењето на реченицата може да се зајакне со конструкцијата како не наведена по глаголот: *Јадеме (леб)*, како не, во чиј изговор на припомош доаѓа и интонацијата со цел да се избегне подбивниот призвук што оваа конструкција може да го има. Како зајакнат еквивалент, може да се предложи и формата *Секако/се разбира дека јадеме (леб)*.

Разгледувајќи ги прашалните реченици, Мишел Ариве констатира дека нивната потврдна или одречна природа внесува извесни разлики во однос на нивната интерпретација. На пример, прашањето *Il pleut?* [Врне?], кое е т.н. нулто прашање во кое интонацијата го има клучното значење во определувањето на прашалниот карактер (МИНОВА-ЃУРКОВА 2000: 161), е сосем отворено и може да очекува потврден или одречен одговор: *Oui, il pleut* [Да, врне] или *Non, il ne pleut pas* [Не, не врне]. За разлика од него, конструкцијата *Il ne pleut pas?* [Не врне?], која исто така е нулто прашање и во која глаголот е во одречна форма, упатува на очекувањето на говорителот дека дејството сепак се реализира и дека би се изненадил ако не е така (ARRIVÉ et al. 1986: 355; PINCHON 1986: 278; RIEGEL et al. 2009 [1994]: 682). Следствено на ова, одговорот на второво прашање би бил: *Si, il pleut*, со што ќе се потврди очекувањето. Истото очекување го среќаваме и во македонскиот јазик: *Врне, како не или Секако/се разбира дека врне*. Според Ариве, овие прашално-одречни реченици се „реторички или насочени прашања и се аргументативно ориентирани“ (ARRIVÉ et al. 1986: 355-356). Дјаби смета дека негацијата содржана во прашањето всушност имплицира дека говорителот очекува некаква реакција од страна на соговорникот, односно дека самиот исказ има одредена илокутивна сила (DHIABI 2019: 179).

Во францускиот јазик, формата на прашалната реченица во одречна форма може да биде различна, односно нултото прашање може да се замени со исказ во кој има инверзија на подметот, конструкција типична за прашалните реченици. И тоа упатува на различно очекување во однос на одговорот кое е врзано за самата конструкција на прашалната реченица, како што може да се забележи во примерите што ги цитира Ариве (ARRIVÉ et al. 1986: 356): разликата меѓу *Tu n'es pas de mon avis ?* и *N'es-tu pas de mon avis ?* е тоа што вториот начин на формулирање на прашањето поочигледно го имплицира потврдниот одговор *Si, je suis de ton avis* [Го делам твоето мислење]. На македонски јазик, прашањето со инверзија на подметот може да се преведе со *Не го делиш моето мислење?* или, доколку контекстот тоа го овозможува, со *Зарем не го делиш моето мислење* или *Нели го делиш моето мислење?*, при што е очигледно дека последниве две форми се многу посугестивни во однос на одговорот што се очекува.

Од претходно кажаното, произлегува дека структурата на прашалната реченица го определува интензитетот на сугестијата содржана во прашањето: очекувањето потврден одговор е посилено кај конструкцијата со инверзија на подметот отколку кај нултото прашање во обична одречна форма.

3. УПОТРЕБА НА ПРИЛОГОТ SI ВО ПРИМЕРИ ОД ФРАНЦУСКИ РОМАНИ

Прилогот Si е присутен во 9 француски примери ексцерпирани од романи на Гијом Мисо и преведени на македонски јазик, кои илустрираат различни ситуации на негова употреба и ни овозможуваат да видиме некои од формите и структурите со кои оваа француска форма се пренесува во македонскиот јазик (значи не се осврнуваме на сите можни преводни еквиваленти на дадената француска конструкција). Во примерите е наведен поширокиот контекст со цел да се види на што точно упатува одговорот воведен од Si. И Дјаби подвлекува дека семантичката анализа на прилозите за потврдување и негација нужно треба да се потпре на поширокиот контекст во кој тие се употребени (DHIABI 2019: 178).

Во примерот (1), прашањето е дадено во скратен облик, како еквивалент на *Il n'y a pas que ça dans la vie?*, прашање што читателот треба мисловно да си го реконструира за правилно да го интерпретира одговорот воведен од Si. Се забележува дека преводот на македонски јазик е доста редуциран и не ги пренесува сите елементи од оригиналот. Si е преведено со ДА, следено од содржината што треба да ја пренесе зашто самиот потврден збор не е доволен за исказот да биде јасен:

(1)	
- Et puis, ne te bile pas : l'amour, c'est formidable, mais il n'y a pas que ça dans la vie. - Ah non ? demanda-t-elle sérieuse.	- И немој да се грижиш: љубовта е преубава, но тоа не е единственото. Да, тоа е единственото што е битно.
Si, il n'y a que ça qui compte. (Que serais-je sans toi ? p.213)	

Како што веќе кажавме, реченицата чиј одговор е Si не мора задолжително да биде во прашална форма. Ова е впрочем случај со повеќето француски примери:

(2)	
- Mais je ne peux pas rentrer, expliqua Martin en montrant son billet. - Si, tu peux, affirma Valentine en sortant de la poche de son gilet un carton jaunâtre épinglé par la pointe en inox d'un pique-fleurs. (Que serais-je sans toi ? p.226)	- Но јас не можам да се вратам, објасни Мартен, покажувајќи ѝ го својот билет. - Можеш, рече Валентајн, вадејќи од џебот на својот џемпер една пожолтена хартија, издупчена со една метална игла за прицврстување на цвеќе.

(3)	
Il ne respire plus. Si, il respire encore ! (Que serais-je sans toi ? p.95)	Не дише повеќе. Да, сè уште дише!

Во примерот (3) забележуваме дека француската негација може да се реализира и со друг елемент кој влегува во комбинација со NE, различен од вообичаениот прилог PAS. Во случајов, се работи за прилогот PLUS кој донесува

дополнителна содржина во негацијата и кој соодветно се преведува на македонски јазик.

Како и прилозите OUI и NON, и SI може да се јави во индиректен говор, претходен од сврзникот QUE кој го воведува тој говор. За разлика од SI употребено само, овој начин на воведување на прилогот за потврдување го ублажува исказот и со тоа се избегнува наглиот, директен одговор кој може да го збуни соговорникот (DHIABI 2019: 176):

(4)	- Elle n'a pas besoin de votre aide. - Je crois que si. (Sauve-moi, p.199)	- Нејзе не ѝ е потребна Вашата помош. - Јас мислам дека ѝ е потребна.
-----	--	--

(5)	- On ne peut pas faire faux bond à la Mort. - Il faut croire que si. (Sauve-moi, p.107)	- Не може да се побегне од смртта. - Треба да се верува дека може.
-----	--	---

Граматиката Le Bon usage наведува примери во кои прилозите OUI, NON и SI можат да бидат зајакнати со помош на прилозите vraiment, certes, assurément, како и со формите mais, oh!, que, ça (GREVISSE et al. 2008 [1936]: 1420):

Vous ne ferez donc pas cela ? - Oh ! QUE SI (GREVISSE et al. 2008 [1936]: 458)
[Значи нема да го направите тоа? – Ох! Секако дека ќе го направам!]

И во корпусот се среќаваат примери во кои вредноста на SI е зајакната:

(6)	- Un copycat, c'est ça ? On en voit tous les soirs dans les séries télé, mais, en quinze ans de métier, je n'en ai jamais croisé. Ça n'existe pas dans la réalité. - Bien sûr que si ! (Central Park, p.119)	- Некаков имитатор, така ли? Такви гледаме секоја вечер во телевизиските серии, но во текот на овие петнаесет години, колку што се занимавам со оваа работа, никогаш не сум ги сретнал. Во реалноста тоа не постои. - Секако дека постои!
-----	--	--

(7)	- On ne se connaît pas. - Je crois que si, justement. (Central Park, p.239)	- Ние не се познаваме. - А јас, навистина, мислам дека се познаваме.
-----	---	---

Би навеле дека во примерот (7) прилогот justement не е најсоодветно преведен и дека посоодветна форма би била честицата пак: А јас, пак, мислам дека се познаваме.

(8)	- Putain, ça fait presque dix ans, Schäfer ! Je ne vais pas t'être redevable à vie !? - Je crois que si, en fait. (Central Park, p.137)	- По ѓаволите, оттогаш поминаа десет години, Шефер! Нема поради тоа да ти бидам должен цел живот! - Всушност, мислам дека ќе ми бидеш.
-----	---	---

(9) - Je ne crois pas que ça vous regarde. - Eh bien si, figurez-vous ! (Sauve-moi, p.214)	- Мислам дека тоа не треба да Ве интересира. - Е, замислете си, многу ме интересира!
---	---

Во сите примери се јавува некој прилог, прилошки израз, извик или конструкција чија цел е да се постигне одредена емфаза и на изразот да му се даде поголема експресивност. Таа експресивност се пренесува и во македонскиот превод.

Во контекст на зајакнетата употреба на *SI*, да ја наведеме и многу честата употреба на овој прилог во средновековниот француски јазик заедно со глагол (најчесто станува збор за глаголот *faire*, но и за *avoir* или *être*). Оваа употреба се задржала и подоцна, во периодот на преткласичниот и класичниот француски јазик (WAGNER et al. 1991: 423). Глаголот *faire* е употребен во својство на *verbum vicarium* или *pro-verbe* (GREVISSE et al. 2008 [1936]: 236), односно глагол кој, благодарение на својата значителна семантичка ширина, може да замени друг, претходно наведен глагол (DHIABI 2019: 176): *Mais, monsieur, m'écriai-je, le modèle ne pouvait être aussi beau que cela. - SI FAIT, il était aussi beau* (GREVISSE et al. 2008 [1936]: 1421) [Но, господине, извикав, моделот не можеше да биде толку убав. – Е па толку беше убав].

Иако оваа конструкција се смета за застарена, таа сè уште може да се сретне во регионална употреба на јазикот (DHIABI 2019: 184). Овде ја споменуваме затоа што, според лингвистот Моање (MOIGNET, во DHIABI 2019: 184), токму таа е во основата на денешниот прилог *SI*, но кој веќе нема потреба од глагол за да може да се реализира во реченицата.

ЗАКЛУЧОК

Употребата на прилогот *SI* како одговор на исказна или прашална реченица во одречна форма претставува интересен феномен во францускиот јазик и од формален и од семантички аспект. Видовме дека начинот на кој е формулирано прашањето го имплицира во помала или поголема мера одговорот што се очекува од соговорникот.

Особено интересно е разгледувањето на еквивалентите на оваа форма во македонскиот јазик. Анализата на примерите ексцерпирани од француските романи овозможи да се забележи дека понекогаш, и покрај недоволната јасност на исказот, *SI* се преведува со *ДА*, но следено од содржината што треба да се пренесе со цел исказот да биде појасен. Формите што во францускиот јазик се користат за зајакнување на *SI* соодветно се преведуваат во македонскиот јазик.

На крај, напоменуваме дека ексцерпираниите примери не ги илустрираат сите ситуации во кои може да се сретне формата *SI*, а кои се обработени во француските граматички и научни трудови. Тоа значи дека проучувањето двојазичен корпус сочинет од поголем број примери би можел да ги дополни сознанијата во однос на конкретната употреба на оваа форма во францускиот и на нејзините еквиваленти во македонскиот јазик.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. ARRIVÉ, Michel, Françoise GADET, Michel GALMICHE (1986) : La grammaire d'aujourd'hui. Paris : Flammarion.
2. BÉCHADE, Hervé D. (1986) : Syntaxe du français moderne et contemporain. Paris : PUF.
3. DHIABI, Tijani (2019). Polysémie et polyfonctionnalité du mot "si": propriétés syntaxiques, sémantiques et pragmatiques en français préclassique (thèse de doctorat). Université Côte d'Azur, <https://tel.archives-ouvertes.fr/tel-02113890>, консултирано на 15.01.2022.
4. GREVISSE, Maurice, André GOOSSE (2008 [1936]) : Le bon usage. Grammaire française. Bruxelles : De Boeck-Duculot.
5. МИНОВА-ЃУРКОВА, Лилјана (2000 [1994]): Синтакса на македонскиот стандарден јазик. Скопје: Радинг.
6. МИСО, Гијом (2010): Што би правел јас без тебе? (прев. Сандра Стојмиловска). Скопје: Топер.
7. МИСО, Гијом (2015): Спаси ме (прев. Олгица Додевска-Михајловска). Скопје: Топер.
8. МИСО, Гијом (2016): Централ Парк (прев. Сенка Наумовска). Скопје: Топер.
9. MOIGNET, Gérard (1981) : Systématique de la langue française. Paris : Éditions Klincksieck.
10. MUSSO, Guillaume (2006) : Sauve-moi. Paris : Pocket.
11. MUSSO, Guillaume (2009) : Que serais-je sans toi ? Paris : XO éditions.
12. MUSSO, Guillaume (2014) : Central Park. Paris : XO éditions.
13. PINCHON, Jacqueline (1986) : Morphosyntaxe du français – étude de cas. Paris : Hachette.
14. RIEGEL, Martin, Jean-Christophe PELLAT, René RIOUL (2009 [1994]) : Grammaire méthodique du français. Paris : PUF.
15. WAGNER, Robert-Léon, Jacqueline PINCHON (1991) : Grammaire du français classique et moderne. Paris : Hachette supérieur.